

pobitimi 766 borcev partizanskih brigad, 290 (203 v sodelovanju z okupatorjevimi enotami) pa borcev, ki so bili v partizanskih bolnišnicah. Zanimive so tudi ugotovitve o storilcih. Tako pripisuje enotam MVAC skupaj 554 (242 skupaj z italijanskimi formacijami) ubitih ujetih ali ranjenih partizanov, domobranskim enotam v vseh treh pokrajinah (Ljubljanska pokrajina, Gorenjska, Primorska) skupaj 1841 (572 v sodelovanju z nemškimi enotami). Med pokrajinami je po številu žrtev prevladovala v vseh časovnih obdobjih Ljubljanska pokrajina s nad dvotretjinsko udeležbo, še posebej pa Dolenjska s 55 % vseh ubojev. Med načini umorov (str. 431) je žal statistična nedoslednost, saj je avtor štel neznane primere kar med najbolj običajne umore z ustrelitvijo (skupaj 63 %), kar zamegli situacijo. Starost je znana za 1142 umorjenih. Med njimi je bilo 8 % mladoletnih, skupaj z mlajšimi polnoletnimi (do 20 let) celo 20%. Ubityh žensk je bilo 81 oz. 6 % od po spolu znanih žrtev. Večino teh in še drugih statističnih pokazateljev je avtor nazorno ilustriral tudi z grafikoni.

Avtor je med dolgoletnim zbiranjem gradiva pregledal zavidljiv obseg literature in arhivskega gradiva, čeprav ne vsega, ki je na voljo, tudi v Sloveniji ne. Rezultat takega dela se zrcali v številu ugotovljenih žrtev; po njegovi ugotovitvi kar polovica ugotovljenih dosedaj v literaturi še ni bilo omenjena. Čeprav Grgič ni šolan zgodovinar, je knjiga strokovno dovolj dobro napisana, nekoliko dodelave bi bil potreben strokovni aparat (opombe), vendar pa ne vpliva na razvidnost. Le izrazje avtorju zlasti v uvodnem in sklepnem delu ponekod zdrzne (npr. kvislingi, klerofašistični voditelji).

Damijan Guštin

Ferdo Gestrin: *Svet pod Krimom*. Znanstvenoraziskovalni center SAZU : Škuc, Ljubljana 1993, 202 strani.

Knjiga akademika in univerzitetnega profesorja dr. Ferda Gestrina "Svet pod Krimom" zasluži pozornost iz več razlogov: v njej se je pisec odločil za izčrpniji prikaz zgodovinskega razvoja na zemljepisno zelo omejenem območju treh sedanjih podkrimskih krajevnih skupnosti (Ig, Iška vas, Tomišelji); po drugi strani je avtor presegel časovne zamejitve, saj pričinja "življenjepiš" podkrimskega območja z daljnim, s skrivnostjo nepoznanega prekritim prazgodovinskim obdobjem in ga končuje s kontraverznim obdobjem druge svetovne vojne; odločitev za zgodovinsko obravnavo prav omenjenega predela je bila smotrna še zlasti s stališča v mnogočem specifičnega pomena samega območja ter dogajanja na njem, zaradi česar je delo še posebej zanimivo.

Knjiga je dejansko razdeljena v dva dela, ločnico med njima pa predstavlja začetek druge svetovne vojne. V prvem delu avtor poseže v štiri tisočletja oddaljeno preteklost, ko se je na Ljubljanskem barju razvila koliščarska kultura. Zatem naniza v strnjenem prikazu nadaljnje civilizacijske kroge na našem območju, v

katere je bilo integrirano tudi podkrimsko območje. Podrobnejši prikaz družbenih in gospodarskih razmer pa pričanja z obdobjem uveljavljanja in razvoja fevdalnih odnosov, ko se obravnavano območje vključuje v različna zemljiška gospostva (npr. Spanheimov, Turjaških gospodov itd.). V tem okviru podaja konkretno in spreminjajočo se strukturo zemljiških gospostev, strukturo kmetij ter kmečkih bremen, predstavi primere kmečkega uporništva (npr. upor izanskih kmetov leta 1514 zaradi novega jezua in mlina na Ljublanici, štiftarsko gibanje, napad na izanski grad v revolucionarnem letu 1848) in opozarja na pridobitve splošnega pomena za prebivalce tega območja v zaključnem obdobju fevdalizma (izkop Grubarjevega kanala, izgradnja ceste Ljubljana - Ig).

V poglavju z naslovom "Stoletje kapitalizma (1848 - 1941)" je podana analiza razmer na gospodarskem, socialnem, demografskem, kulturnem in političnem področju. Avtor med drugim ugotavlja, da je obravnavano območje obdržalo izrazito agrarni značaj vse do pričetka druge svetovne vojne in da se je v tem času tudi podkrimski kmet, ki je bil v glavnem lastnik majhnih kmetij, soočal s težkimi kriznimi razmerami (odplačevanje odškodnine za zemljiško odvezo, visoki davki, gospodarska kriza v tridesetih letih našega stoletja). Le-te so ga potiskale v socialno stisko in marsikdaj tudi s kmetij, ga množično silile v izseljeništvu ter postopoma usmerjale k iskanju novih virov zaslužka oziroma novih zaposlitev.

Na političnem polju je bilo to območje z uveljavitvijo političnega življenja ves čas v domeni katoliškega političnega tabora oz. SLS. SLS je po Gestrinovi oceni zlasti v desetletju pred začetkom druge svetovne vojne dobila močno oporo v vsestransko zavzetem delovanju duhovnikov (Janez Klemenčič - župnik na Igu, Jože Murn - župnik v Tomišlju, Ciril Milavec - župnik v Želimljah), "ki so prek cerkve in šole ter katoliških društev v veliki meri idejno obvladovali svoje farane in ki so se končno opredelili proti Osvobodilni fronti in proti narodnoosvobodilnemu boju" (str. 31). Navedena ocena kaže na avtorjevo prepričanje o odločilni vlogi duhovnikov v kasnejšem opredeljevanju ljudi v razmerah okupacije na Ižanskem.

Poudariti je treba, da je bilo težišče Gestrinove raziskave usmerjeno v obdobje druge svetovne vojne in da so temu obdobju namenjene kar štiri petine knjige. Avtor je sam v uvodni besedi pojasnil, da se je tako odločil zaradi pomanjkanja mikroraziskav tega obdobja, "ki morejo veliko prispevati k splošni zgodovinsko resnični podobi dogajanja" in predvsem zaradi zanj nesprijemljivih "enostranskih, poenostavljenih in nekritičnih ocen na eni in drugi strani glede večplastnosti dogajanja".

Območje Krima in Mokreca je imelo že zaradi geografskega značaja in lege za partizansko stran izjemen pomen. Tu so se pojavili prvi partizani že v juliju 1941 in se zadrževali zaradi ugodnih možnosti za partizansko bojevanje večji del vojnega obdobja. Hkrati je območje imelo pomembno prehodno in povezovalno vlogo, omogočalo delovanje partizanskim ustanovam in po potrebi nudilo zatočišče aktivistom s terena.

Pogosto prisotnost partizanskih enot, številne bojne spopade in druge partizanske akcije so torej prebivalci podkrimskih vasi neposredno doživljali od samega začetka oboroženega odpora in jih v različnih obdobjih različno sprejemali. Tu naj omenimo, da avtor ni imel namena obširneje prikazovati dogajanj vojaškega značaja in da mu je v zvezi z njimi šlo predvsem za odslikavanje temeljnih dejstev, to je preglednega podajanja razvoja partizanskih enot (predvsem v začetnih razdobjih na Notranjskem), oziroma opozarjanja na to, katere enote so se zadrževale na krimsko-mokrškem območju in kakšen je bil njihov bojno-politični učinek. Vojaški vidik avtor smotrno vključuje v tolikšni meri, kolikor je nujen predvsem za razumevanje procesa opredeljevanj prebivalcev podkrimskih vasi.

Težišče avtorjevega zanimanja je usmerjeno v prvi vrsti k prebivalcem šestnajstih vasi, k njihovem odnosu do okupatorja, do porajajočega se odpora proti okupatorju in z razvojem dogodkov do protirevolucije oziroma kolaboracije ter v tem trikotniku spremlja usode in stiske posameznika. Ugotavlja, da so Podkrimci enako kot večina Slovencev v začetku enotno odklanjali italijanskega okupatorja in da je bila v začetni fazi osvobodilnega gibanja kljub različnim ideološkim opredelitvam med njimi prisotna visoka stopnja vaše solidarnosti. Tisti, ki so se vključevali v osvobodilno gibanje, so se vključevali vanj prvenstveno iz narodnoosvobodilnih, to je protiokupatorskih in ne iz revolucionarnih razlogov, kar po svoje potrjuje tudi podatek, da na tem območju pred vojno ni bilo partijske organizacije in da je bila tu ustanovljena prva partijska celica šele konec leta 1941. Tisti pa, ki se osvobodilnemu gibanju zavestno niso priključili, so ostajali do njega lojalni.

V obdobju od zgodnjega poletja 1941, kamor datira začetek organiziranja Osvobodilne fronte, pa do italijanske ofenzive julija 1942, je potekal proces precej enosmerno, namreč v smeri postopnega in kontinuiranega pritegovanja vedno širšega kroga ljudi v osvobodilno gibanje ter organizacijskega utrjevanja le-tega. Pri snovanju organizacije pa so prihajali vsaj na začetku pomembni, lahko rečemo odločujoči impulzi iz Ljubljane oziroma ljubljanskega okrožja, iz barjanske partijske celice in partijske organizacije v Tobačni tovarni v Ljubljani, v katero je bilo povezano tudi nekaj domačinov iz obravnavanih vasi, tako da je vloga partije kljub njeni organizacijski odsotnosti v tem prostoru v začetnem obdobju organiziranja OF vendarle zelo očitna. OF se je razmahnila poleti 1941, ko so oblikovali rajon Barje (najprej je spadal v ljubljansko okrožje, do konca vojne pa je pripadal še nadaljnim petim okrožjem) s frontnim in partijskim vodstvom, ki je odgovarjalo tudi za podkrimske vasi. Vsaj do začetka pomladi 1942 je bila organizacija OF že trdno organizirana v vseh vaseh in je pritegnila velik del prebivalcev ne glede na ideološke razlike, obenem pa tudi ni bilo malo tistih, ki so sodelovanje z OF zavračali. Avtor ocenjuje, da sta vplivala na uspešno širjenje osvobodilnega gibanja prav stopnjevan pritisk in represija okupatorja na širšem krimsko-mokrškem območju (akcije proti Krimskemu bataljonu jeseni 1941, ustrelitev skupine talcev decembra 1941 v Tomišlju, ofenziva marca 1942 s požigom Golega in Škrilj), ki sta torej dosegla nasproten učinek od pričakovanega.

Opis širitve osvobodilnega gibanja je podan zelo podrobno in nazorno, kar je avtor dosegel s prizadevnim ugotavljanjem organizatorjev, sodelavcev in simpatizerjev OF ter z rekonstrukcijo vaških odborov OF in narodne zaščite.

Lahko rečemo, da je osvobodilno gibanje doseglo največji razmah v celotnem vojnem obdobju v času od zgodnje pomladi 1942 do italijanske ofenzive julija istega leta. Maja je moral okupator pod partizanskim pritiskom za teden dni zapustiti postojanko na Igu (avtor navaja, da je Ig med vojno kar enajstkrat menjal gospodarja; podatek po svoje zgovorno ilustrira negotovost in strah kot temeljni občutki, ki sta v takih razmerah spremljali človeka kot posameznika) in osvobojeno ozemlje je seglo do ljubljanskega predmestja. V času vzgona osvobodilnega gibanja je odšlo v partizanske enote okoli 200 prebivalcev iz podkrimskih vasi (dosedanje ocene so bile precej nižje), ostali so se v gibanje množično vključili na različne načine; nastalo je stanje splošne vstaje in vzpostavljanja t.i. ljudske oblasti.

Tudi temu območju osvobojeno ozemlje ni prizaneslo s t.i. pojavi vojvodstva in sektaštva. Poleg usmrtitev, ki jih je vendarle mogoče utemeljevati (npr. sankcioniranje ovaduštva), je prišlo tudi do usmrtitev iz neutemeljenih sumov, v enem primeru iz usodne pomote, ker je bila partizanska puška hitrejša od njene obveščevalne službe, in iz t.i. preventivnih razlogov. Med slednje sodi usmrtitev romskih družin iz Vrbljen in Podpeči (ta ne spada v okvir obravnavanih krajevnih skupnosti), kar avtor sicer omenja (str. 69, 202), vendar ne navaja vzroka, zakaj jim ni namenil podobnega načina obravnave kot ostalim žrtvam. Pri žrtvah iz romskih vrst ne navaja niti njihovega števila, ne uvršča jih v priloženi seznam žrtev partizanov in jih tudi ne upošteva v tabelarnem pregledu vseh žrtev.

Če ocenjujemo položaj vseh prebivalcev med vojno, lahko trdimo, da so le-ti doživljali najtežje trenutke v času velike italijanske ofenzive poleti 1942, ki se je z vso uvodno silovitostjo prve faze razbesnela prav na obravnavanem območju. Čeprav so bile prizadete tudi partizanske enote, v katerih so se bojevali borci podkrimskih vasi (smrtne žrtve in predajanje okupatorju), je trpelo predvsem civilno prebivalstvo. Avtorjeve konkretne ugotovitve najbolj prepričljivo ilustrirajo to stanje: pobitih je bilo okoli 50 civilistov (med njimi številni člani OF), številne domačije so bile požgane (v Iški vasi, ki je bila najbolj prizadeta, je od 110 ostalo le še 7 hiš) in interniranih je bilo kar 726 oseb. Skratka, ofenziva je pustila za sabo smrt, razdejanje in globoko stisko preživelih. Avtor ocenjuje, da so prav strahote, povezane z ofenzivo, usodno prispevale k uveljavitvi novih razmer in odnosov, to je k "ločitvi duhov", k delitvi na "rdeče in bele" dotlej bolj ali manj složnih prebivalcev. Revolucionarni teror se mu zdi za potek tega procesa na obravnavanem območju drugotnega pomena.

V novih razmerah je vaška vzajemnost začela popuščati, nasprotja so se poglobljala, ljudje so se začeli zapirati vase, sodelavci OF in partizanski borci so odpadali in prestopali v nastajajoči, osvobodilnemu gibanju (ki je v sebi nosilo tudi revolucionarno vsebino) nasprotujoči tabor, organizacijska mreža OF se je trgala in nadomeščati jo je začel zaupniški sistem. Ko so od decembra 1942 do

julija 1943 ustanovili iz odpuščenih internirancev postojanke vaških straž na Igu, v Tomišlju in Pijavi Gorici, se je politična diferenciacija dokončala. Ob tem posebej opozarjamo na avtorjevo analizo motivov, ki so vodili posameznike, da so se odločali za vstop med vaške stražarje; motivi so bili raznoteri, med ugotovljenimi (ideološki, verski, politični, maščevanje kot odgovor na določene partizanske akcije in ukrepe, prisila itd.) pa je izpostavljena predvsem želja po rešitvi iz taborišča. Poudarjena je tudi ugotovitev, da vaške straže v tem prostoru niso nastajale samodejno, temveč so predvsem rezultat prizadevanj politično vplivnih posameznikov (župani, duhovniki).

Zaradi že ustvarjenega razkola je logično, da prebivalci podkrimskih vasi niso več enotno ali večinsko navdušeno sprejeli kapitulacije Italije, ponovnega pojava osvobojenega ozemlja in uveljavitve oblasti OF, kot so to storili spomladi 1942. Poslej se je nasprotje le še poglobljalo, pri čemer je na protipartizansko stran močno vplivala usoda vaških stražarjev, zajetih na Turjaku, ki je v obravnavanem prostoru seveda močna odmevala. Indikativna je avtorjeva ugotovitev, da je ob kapitulaciji Italije odšla v partizane še zadnja večja skupina, zatem so tja odhajali le redki posamezniki.

V obdobju nemške okupacije se je v tem prostoru zopet iz različnih vzrokov, ki so podrobneje razčlenjeni (poleg omenjenih motivov pri vaških stražarjih npr. še želja po ohranitvi življenja), krepilo le še domobranstvo. Po končani nemški ofenzivi novembra 1943, ko je ustanovljena domobrantska postojanka v Črni vasi na Barju, ki s svojim delovanjem poseže tudi v podkrimske vasi, dokler Ig ne dobi aprila 1944 lastne postojanke, se je pričelo obdobje postopnega uveljavljanja domobrantske prevlade, ki je v drugi polovici leta 1944 postala absolutna. To je čas, ki ga zaznamuje silovit domobrantski nastop proti aktivistom in simpatizerjem OF. Faza "čiščenja" vsega, kar je bilo povezano z OF in partizanstvom, je bila najostrejša od novembra 1943 do junija 1944, ko je skupina domobrancev pod vodstvom Franca Fraklja - Petra Skalarja pobila blizu 70 vaščanov in jih nad 80 poslala v internacijo oziroma na prisilno delo, kjer so nekateri tudi umrli. Gestrinova raziskava kaže, da je v tem prostoru v vojnem obdobju partizanska stran povzročila manj žrtev kot domobrantska in da so bili partizanski ukrepi usmerjeni predvsem proti posamezniku (izjema so Romi, ki jih avtor ne upošteva in en primer usmrtitve matere z otrokom), medtem ko so domobrantski ukrepi zajeli tudi cele družine. Hkrati avtor ugotavlja, da je z ustanovitvijo domobrantskih postojank dobival boj v podkrimskih vaseh "v večji meri oblike in značaj državljanske vojne", saj so na tem območju "pogosto v neposrednih medsebojnih spopadih sodelovali domačini na obeh straneh. Poleg tega so tod, na tem prostoru, domobranci nastopali precej samostojno brez večje odvisnosti od nemškega zveznega oficirja" (str. 121). Lahko bi celo rekli, da se je državljanska vojna približala svoji čisti obliki.

Domobrantsko nasilje je do sredine leta 1944 povsem razbilo organizacijo OF na terenu in politično delo je bilo zatem krajši čas vezano predvsem na okrajno (rajonsko) politično vodstvo, dokler se tudi to ni bilo prisiljeno novembra 1944

umakniti iz okraja. Ker so bili redki preostali aktivisti v opisanih razmerah povsem onemogočeni v delu, poleg tega pa partizanske enote od oktobra 1944 dalje tudi niso več posegale v ta prostor, so postali domobranci popoln gospodar v tem prostoru do konca vojne.

Obračun, ki je bil po končani vojni izstavljen preživelim prebivalcem podkriških vasi, je bil predvsem tragičen, ne glede na to, v katerem taboru so se med vojno po lastni presoji ali proti lastni volji znašli. Soočiti so se morali z ogromno materialno škodo, ki jo je povzročila vojna, še hujše pa so bile človeške izgube, ki niso prenehale z umikom okupatorja, ampak šele po obračunu zmagovalne strani s poraženimi domobranci. Skupno število vseh vojnih žrtev gotovo uvršča obravnavano območje med območja z najvišjim odstotkom žrtev in presega številko 440 (90 padlih borcev NOV, 79 umrlih v internaciji, 16 padlih vaških stražarjev in domobrancev, 69 žrtev okupatorja, 69 žrtev domobrancev in več kot 136 žrtev partizanov - po tabeli na str. 202!). Poleg tega se je po končani vojni odločilo za beg v tujino okoli 170 civilnih oseb. Če je na obravnavanem območju pred začetkom vojne živelo okoli 3250 oseb, jih je bilo leta 1948 samo še 2558, torej se je med vojno in neposredno po njej zmanjšalo število prebivalcev za 21,2 %, predvojno stanje pa je bilo doseženo šele okoli leta 1980. Poudarjeni vidik, ki ga avtor vključuje v obravnavo vojnega dogajanja, to je ugotavljanje izgub narodovih življenjskih sil, daje knjigi posebno vrednost in pomen. S tem, ko knjiga razgrinja dogajanje v širokem časovnem razponu, pa hkrati opozarja, da smo bili Slovenci v primežu izčrpavanja narodovih sil tudi pred tem, čeprav v bistveno drugačnih okoliščinah in iz bistveno drugačnih razlogov. Opozorimo naj samo na množično izseljevanje zaradi eksistenčne stiske od konca prejšnjega stoletja dalje ter na prvo svetovno vojno, v kateri je padlo tudi 69 vojakov izpod Krima.

V knjigi je objavljen tudi dobrodošel seznam oseb, razvrščenih v sledeče kategorije: pripadniki, aktivisti in terenci OF; borci NOV; interniranci; vaški stražarji in domobranci; žrtve okupatorja; žrtve domobrancev; žrtve partizanov. Seznam predstavlja osnovo za statistični prikaz izmerljivih opredeljevanj in usod prebivalcev na podkriškem območju, kar je avtor storil v že omenjeni tabeli na strani 202. Za statističnim prikazom, v številkah zapisani zgodovini, se skrivajo usode in opredelitve posameznikov, ki so v knjigi vsaj enkrat zapisani z imenom in priimkom (če ne drugje, pa v seznamih) ter tudi mnogo avtorjevega minucioznega in vztrajnega dela. Seznamei večinoma prinašajo tudi osnovne podatke o vanje uvrščenih osebah in nudijo bogato možnost nadaljne analitične obdelave, ki jo avtor ni opravil v celoti. Že bežen pregled seznama žrtev partizanov nam npr. pove, da gre v ogromni večini za osebe, ki so izgubile življenje po končani vojni; iz seznama žrtev, ki jih je povzročila protipartizanska stran, razberemo, da so skoraj vse žrtve iz obdobja od pozne jeseni 1943 do pomladi 1944 itd.

Navedimo še, da je avtor zlasti v delu, ki obravnava vojno obdobje, uporabljal številne arhivske vire tako s partizanske, protipartizanske kot okupatorjeve

provenience, spominske zapise in pričevanja udeležencev vojnega dogajanja (predvsem na partizanski strani) ter širok krog literature. Tekst je dokumentiral z 964 opombami in nekaj fotografijami.

Za zaključek naj še ugotovimo, da je cilj, ki si ga je avtor zadal, to je prikazati zelo težko, občutljivo in kontraverzno obdobje v narodovi zgodovini na kompleksen in neizključujoč način, s knjigo "Svet pod Krimom" gotovo dosežen. V terminologiji je sicer včasih še opazen pečat časa, v katerem je rokopis nastajal (npr. večkratna raba izraza "bela garda", "reakcionaren" itd.), toda s podrobno, konkretno obravnavo dogajanja in izhajajoč tudi iz doživljajskega sveta posameznika prinaša knjiga predvsem paleto dejstev, ki omogočajo lažje razumevanje in natančnejše poznavanje tistega časa. Čeprav se predmet raziskave omejuje na majhen del slovenskega ozemlja in avtorjev namen ni bil dajati širših zaključkov in splošne vrednostne sodbe, je iz knjige vendarle mogoče razbrati avtorjev afirmativen odnos do osvobodilnega boja kljub njegovi hkratni revolucionarni vsebini. Vlogo nasprotnega tabora namreč ocenjuje ne glede na njegove subjektivne cilje objektivno kot boj proti osvobodilnemu gibanju in podporo okupatorju.

Vida Deželak-Barič

M i r k o F a j d i g a : *Bračičeva brigada. Na Štajerskem, Koroškem in Gorenjskem.* Prva in druga knjiga, Založba Obzorja, Maribor 1994, 862 strani.

Jeseni leta 1994 je Založba Obzorja Maribor izdala obsežno monografijo v dveh zvezkih o bojni poti 13. slovenske narodnoosvobodilne udarne brigade Mirka Bračiča. Izšla je v okviru Knjižnice NOV in POS pod zaporedno številko 17. Avtor je upokojeni višji kustos Muzeja narodne osvoboditve v Mariboru Mirko Fajdiga. Zgodovinarja Fajdiga bralci in preučevalci vojaške zgodovine dobro poznamo, saj njegova bibliografija obsega že nad 110 enot.

Monografija o Bračičevi brigadi ima dva dela. Avtor prvega dela je Ladislav Kiauta. Knjiga je izšla leta 1982, v njej je prikazal bojno pot brigade od ustanovitve v septembru 1943 do zaključka pohoda na Štajersko konec februarja 1944. Drugi del je napisal zgodovinar Mirko Fajdiga, ki se je tega opravila lotil na prošnjo predstavnikov Skupnosti borcev Bračičeve brigade. Po več letih intenzivnega zbiranja gradiva je delo uspešno privedel h koncu. Monografija zajema obdobje od konca februarja 1944 do druge polovice junija 1945 in temelji na skrbno zbranim in preučevanem arhivskem gradivu partizanskega in okupatorjevega izvora, ustrezne literature in kar ogromnem številu (280) pričevanj udeležencev bojne poti brigade. Vse to gradivo je navedeno v opombah, ki so na koncu poglavij, in jih je 1060.

Po večdnevnih bojih z enotami 14. divizije, ki je prišla na Štajersko, se je nemški okupator vrnil v svoje postojanke in razglasil, da je "14. banditska divizija"